

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ Α΄.-ΤΟΜΟΣ Α΄.

(Ὅτι ἐστὶ περὶ τοῦ ἄν θειοτέρου ἀνθρώπου
βουλευσάτω ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οἰκείων. (Πλάτ. Θιάγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

—
1879

τὰ ἀναγκαῖα ὄπλα, διὰ νὰ παλαίσῃ κατὰ τῆς ἐπιρροῆς τῶν παθῶν, διὰ νὰ διατηρῇ τὴν ἀθωότητά του κατὰ τῶν μεμολυσμένων πνευμάτων, ἅτινα τό-
τω ταχέως μαραίνουσι τὸ τρυφερὸν τοῦτο ἄνθος. Ἐν κεφαλῶν δὲ λέγομεν,
ὅτι ἡ εὐσεβὴς ἀγωγή, ἡ ἀληθῶς θρησκευτικὴ καὶ χριστιανικὴ ἀγωγή φέρου-
σα εἰς τὴν ἀρετὴν εἶνε διὰ τοὺς παῖδας πολυτιμότερα τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀρ-
γύρου καὶ πάντων τῶν πολυτίμων λίθων.

Β'.) Ἐν τῇ ἀγωγῇ τῶν παιδῶν πρέπει νὰ τηρῶμεν τοὺς νόμους, οὓς ἀκο-
λουθεῖ αὐτὴ ἡ φύσις ἐν τῇ σωματικῇ καὶ πνευματικῇ τοῦ ἀνθρώπου ἀναπτύξει.

Ἡ ἀγωγή ὡς ἐπιστήμη θεωρουμένη δὲν εἶνε ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἄλλο
ἢ ἀποτελεῖς τοῦ σχεδίου τῆς φύσεως· ἐκείνη εἶνε πρὸς τὴν μεγάλην ταύτην
καλλιτέχνην ὅ,τι εἶνε πρὸς τὸν μεγαλοφυῆ γλύπτην ὁ χειρουργός. Δὲν εἶνε
λοιπὸν χρεῖα ἐπινοίας νέων νόμων, νέας φύσεως· δὲν πρέπει τὸ νέον φυτόν
νὰ ὠθῶμεν εἰς πρόωρον ὄρμανσιν, ἢ ὅπως ἀπολαύσωμεν ταχύτερον τοῦ ἄν-
θους αὐτοῦ, νὰ ἐκθιάζωμεν τὴν πρόωρον ἐξάνθησιν τοῦ κάλυκος. Ὁ πεπειρα-
μένος ἰατρός δὲν ἐξαπατᾷ ἑαυτόν. Ἐὰν ἐπιτυχάνῃ τὴν θεραπείαν τοῦ ἀ-
σθενοῦς, ἀποδίδωσι τὴν τιμὴν οὐχὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ τέχνην, ἀλλ' εἰς τὴν φύ-
σιν. Οὕτω καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαλανθάνῃ, ὅτι ἡ φύσις εἶνε
ἡ ἀναπτύσσουσα, ἡ δὲ ἐπιστήμη περιορίζεται μόνον εἰς τὸ νὰ δεικνύῃ τὰ
μέσα, δι' ὧν προκαλεῖται, διευκολύνεται ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆ. Τὸ ἔργον τῆς ἀ-
γωγῆς συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀκολουθῇ, ὑποβοηθῇ τὴν φύσιν ἐν τῇ ἐργασίᾳ
ταύτῃ. Ὑμεῖς λοιπὸν οἱ τὴν εὐγενῆ ταύτην ἀποστολὴν ἔχοντες προσέχετε εἰς
τὰς ἐδηγίας τῆς φύσεως, εἰς τὰς ἀτομικὰς ιδιότητας τῶν εἰς ὑμᾶς ἐμπι-
στευομένων. Μὴ παραδεχθῆτε ποτὲ ἀπολύτους νόμους· σπουδάζετε, ἀναλύε-
τε, ἐκτιμᾶτε τὴν ἀτομικὴν ιδιότητα τοῦ τέκνου σας· μελετᾶτε πῶς νὰ με-
ταχειρισθῆτε αὐτήν· τί μέλλει γενέσθαι, ἂν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ φυσικαὶ
κῦτοῦ διαθέσεις καὶ μετὰ τὴν ἔρευναν ταύτην θέσατε αὐτὸ εἰς τὴν ἀρμοδιω-
τέραν σφαιρᾶν, εἰς τὰς εὐνοϊκωτέρας περιστάσεις δι' ὧν νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ
ρθάσῃ εἰς τὸν τέλειον αὐτοῦ σκοπόν.

Μ. ΓΚΙΟΛΛΑΣ.

ΕΙΣ ΤΙΝΑ ΣΧΕΣΙΝ ΚΕΙΤΑΙ Η ΕΝ ΤΗ ΚΑΘΩΜΙΑΟΥΜΕΝΗ
ΕΚΘΕΣΙΣ ΙΔΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ἌΛΛΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ.

Ὅταν τις εἶνε ἱκανὸς νὰ ἐκθέσῃ βραβείως τὴν οὐσίαν ἀντικειμένου τινός,
ἵταν τὰ νοήματά του εἶνε σαφῆ, ὅταν γινώσκῃ νὰ σχετίζῃ γενικὴν τινα ἀ-
λήθειαν πρὸς σποδαῖα φαινόμενα τοῦ βίου, ὅταν ἡ γλῶσσά του ὁμοιάζῃ πρὸς
τὴν ἐκλεκτὴν γραφομένην γλῶσσαν, τότε οὗτος δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἄνθρω-
πος μεμορφωμένος. Οὗτος εἶνε ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τῶν γραφικῶν ἀσκή-

σεων. Εἶνε δὲ βεβαίως μέγας ὁ σκοπός, διότι περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ τὰ ἀνθη τῆς μορφώσεως τῶν νέων, ἢ καθόλου τῆς πνευματικῆς μορφώσεως. Οὐδεὶς θὰ εὐρίσκηται ἐν τῇ πλάνῃ ὅτι μαθητὴς τις δύναται νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, μὴ διδασκόμενος καὶ μὴ ἀσκούμενος περὶ τὸ ἐκτιθέσθαι τὰς ἰδέας του. Ὅπως δὲ σύμπασα ἡ γυμνασιακὴ διδασκαλία ὑποβοηθεῖ τὸν μαθητὴν εἰς τὸ γράφειν, οὕτω καὶ ἡ καλὴ ἐκθεσις εἶνε δεῖγμα τῆς προόδου τοῦ μαθητοῦ περὶ τὰ μαθήματα, καὶ κατὰ πόσον τὸ πνεῦμα αὐτοῦ κατέστη ὄριμον. Καθ' ἕκαπτον μῆνα πρέπει νὰ αἰξάνῃ καὶ κατὰ τὸ περιεχόμενον ἡ ἐκθεσις, ἵνα γίνηται γνωστὸν κατὰ πόσον ἡ ὀρησκεία, ἡ ἱστορία, τὰ Λατινικὰ, τὰ Ἑλληνικὰ κλπ. ἐπέδρασαν ἐπὶ τὸ πνεῦμα τοῦ μαθητοῦ, κατὰ πόσον αἱ γνώσεις του ηὔξησαν, καὶ ἂν ἐρριζοβόλησαν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ εὖρον καρποφόρον ἔδαφος. Δύο καθ' ἑβδομάδα ὥρας πρέπει νὰ ἀσκῆται ὁ μαθητὴς εἰς τὸ γράφειν τὴν καθρεύουσαν γλῶσσαν του. Ἀλλὰ τὸ καλῶς γράφειν δὲν ἀρκεῖ μόνον, ἀλλὰ πρέπει καὶ λογικῶς ἐκτιθέσθαι τι τοῦτο δὲ προσκτᾶται ὁ μαθητὴς ἐκ τῶν ἄλλων μαθημάτων. Ὅταν μαθητὴς τις εἶνε ἀμελέστατος περὶ τὰ μαθήματα, οὐδὲν δύναται νὰ γράψῃ καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει του, διότι οὐδεμίαν προσεκτίσατο γνώσιν. Τούναντίον δὲ μαθητὴς ἱκανὸς περὶ τὰ μαθήματά του, εἶνε ἱκανὸς καὶ περὶ τὸ γράφειν. Ὡστε ἀμφότερα εἶνε εἰς στενοτάτην σχέσιν. Μαθητὴς οὐδὲν μαθὼν καὶ οὐδέποτε σκεφθεὶς, οὐδεμίαν δύναται νὰ γράψῃ λέξιν καὶ προξενεῖ αὐτῷ τρόμον πᾶσα γραφικὴ ἐργασία, ἣτις τῷ ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. Σφάλλονται οἱ νομίζοντες ὅτι τὸ γράφειν δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ δι' ἰδιαιτέρας διδασκαλίας, διότι ὅ,τι ἡ σχολικὴ μόρφωσις δύναται νὰ κατορθώσῃ εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀναπληρωθῇ δι' ἰδιαιτέρου διδασκάλου· ἡ διδασκαλία τοῦ γράφειν ὀρθῶς τὴν ἐμιλουμένην γλῶσσαν δύναται νὰ δείξῃ ὅποια εἶνε αἱ ἰδέαι καὶ γνώσεις τοῦ μαθητοῦ, νὰ καταστήσῃ αὐτὸν βέβαιον καὶ δεξιὸν περὶ τὸ παριστάναι ταῦτα καὶ νὰ ὑποδείξῃ τοὺς καλλιλογικοὺς νόμους, οἵτινες εἰς πᾶσαν γλῶσσαν εἶνε χρήσιμοι πρὸς μόρφωσιν καλοῦ ὕφους.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΣΑΞΩΝΙΑ.

Ἡ Σαξωνία εἶνε τὸ μόνον εὐρωπαϊκὸν ἔθνος, ὅπερ ἔχει τὴν καλλίστην δημοσίαν ἐκπαίδευσιν. Τὸ μικρὸν βασίλειον ἔχον 2,890,000 κατοίκους κέκτηται ἐν πανεπιστήμιον ἐν Λειψία, μίαν πολυτεχνικὴν σχολὴν ἐν Δρέσδη, 13 γυμνάσια, 11 πρακτικὰ σχολεῖα ἀ τάξεως, 21 ὅμοια ε' τάξεως, 18 διδασκαλεῖα, 1 γυμναστήριον πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων πῆς γυμναστικῆς, 2 ἀνώτερα παρθεναγωγεῖα, 2,099 δημοτικὰ, 1793 μεταῖα πρὸς ἀνωτέραν μόρ-